

EDITORIAL

Labanan ti bulok ken pasista nga alyansa a Marcos-Duterte!

Kas ti namnamaen, nabukel ti alyansya a pang-eleksyon dagiti Marcos, Arroyo ken Duterte (MAD) babaen ti panagtaray ti pares a Ferdinand Marcos Jr. (Bongbong) bilang presidente ken Sara Duterte-Carpio bilang bise-presidente iti eleksyon 2022. Nabukel daytoy a pares kalpasan dagiti nasikap a minnaniobraan, panagririkyar ken negosasyon iti baet dagiti gunglo a kaaguman iti poder, kinabaknang ken pribilehiyo.

Daytoy nga alyansa ket bukbuk-len dagiti kabulokan ken pasista a reaksyunaryo a gunglo iti Pilipinas. Dagiti panawen ti panagari dagitoy iti Pilipinas ti kasisipngetan a panawen ti pakasaritaan ti pagilyan. Inuksob da ti demokratiko nga arwat ti reaksyunaryo nga estado ken agdadata a panagari babaen ti panagkigtot, nadara a supresyon ken pampapatay, awan-lapped a panagtakaw ken pananggarrud iti kaban ken panangliput iti pagilyan.

Iti napalabas a nasurok lima a tawen, dagitoy a gunglo ti nangikut iti kadakkelan a pakinabang iti sidong ti tiranya ni Duterte. Nagbut-

yog da iti dadakkel a proyekto nga imprastruktura ken kontrata iti guberno. Im-imutan da uray ti pandemya bayat a naidasay ti pagilyan iti napalaus a panagsagaba.

Panggep ti pang-eleksyon a pares ni Marcos ken Duterte-Carpio a pagbalinen a naan-anay ti panagsubli dagiti Marcos iti poder, talloke't-gudwa a dekada kalpasan a mapadisi ti diktadura a Marcos iti panagrukwas iti EDSA. Iti napalabas a tawtawen, inbukbok dagiti Marcos ti binilbilyon a piso iti maysa a kampanya iti panangallilaw tapno buranen ti dadakkel a krimen ti diktadura a Marcos kadagiti panid ti pakasari-

taan ken iti kapanunotan ti pagilyan.

Iti laksid ti nabukel a pares a Marcos Jr. ken Duterte-Carpio, naparang met dagiti rekka a posible a dumakkel pay kadagiti umay a bulan. Sipaparang a nagiyebkas ni Duterte ti pannakadismaya a kimmandato ni Sara bilang bise-presidente kalpasan ti mano a bulan a nagibuyat ti pondo tapno itambor ti panagpataray kenkuana kas presidente kaparehas ni Bong Go bilang bise. Dimmungpar daytoy iti ambisyon ni Marcos Jr. nga agpresidente. Numanpay naparang idi ti suporta ni Arroyo iti panagpresidente ni Duterte-Carpio, nagpabus-oy isuna ken Marcos iti panggep nga ipreserba ti alyansa a MAD. Madandanagan met ni Arroyo nga apeligro ti interes da nu palalo a maikonsentra kadagiti Duterte ti bileg.

Kabutbuteng ni Duterte nga ib-

batan da isuna kas ti saan na a panangsuporta iti kaso ni Marcos Jr. seknan iti kinabise-presidente iti napalabas nga innem a tawen. Isu a si-paparang tatta a birbiraenna ni Marcos Jr. ken idurduron na ti panagsuporta iti alalay na a ni Bong Go tapno agpresidente ken panagiendorso iti anak na a ni Sara bilang bise presidente.

Mabalin a sakyan na ti kaso a diskwalipikasyon laban ken Marcos Jr. ken ti pangta ti panagpaaresto ken Imelda Marcos (a nakedngan idi 2018 a nagbasol) tapno makaala ti dakdakkal a konsesyon ken garantiya iti panagbibingay iti bileg (kas ti saggatlo a tawen bilang presidente da Marcos Jr. ken Duterte-Carpio). Maamuan kadagiti sumaruno pay a lawas ken bulan nu maplansa wenna kumaro pay dagitoy a susik da. Nupay kasta, agtaltalinaed ti posibilidad nga ibatan amin daytoy ni Duterte ken agdadata nga ideklara ken iyatnag na ti pasista a diktadura.

Ti umay nga eleksyon inton 2022 ket namnamaen nga agbalin a maysa kadagiti karugitan kadagiti napala-

bas a reaksyunaryo nga eleksyon. Iti desperasyon na a kumpet iti poder ken lumiklik iti darum ken panna-kausig, sigurado a sauren ni Duterte ti resulta ti eleksyon pabor kadagiti kandidato na, kas ti panangsaur na iti eleksyon 2019 tapno ipatugaw dagiti alipures na iti kongreso ken senado. Mayorya kadagiti upisyal ti Commission on Elections (Comelec) ket dagiti dinutukan ni Duterte a tao na. Babaen ti panangkontrol iti dekompyuter a binnilangan ti botos, kabaelan ni Duterte a nasaknap a maniobraen ti resulta ti eleksyon. Dakkel nga anomalya a ti panagide-liber kadagiti balota ken makina a pang-eleksyon ket inted ti Comelec iti kumpanya a sanikua ni Dennis Uy a kroni ni Duterte. Agtultuloy a nairut ti panangtengngel ni Duterte iti militar ken pulis a pangip-ipit na kadagiti kalaban na iti pulitika iti lingged ti “gera kontra-droga” ken kontra-insurhensya.

Kasapulan a nairut nga agkaykaysa ti umili a Pilipino laban iti iskema ti alyansa a Marcos-Duterte nga ituloy ti panagari ti tiranya ken

korapsyon ken panagparigat iti umili a Pilipino. Nasken nga ibunannag ken labanan dagiti gandat a sauren ti eleksyon.

Rumbeng nga agtuloy a pagmaymaysaen dagiti pwersa nga oposisyon tapno mabukel ti nagkaykaysa nga intar tapno batugan iti eleksyon ti alyansa a Marcos-Duterte. Sumagmamano kadagiti kangrunaan a kandidato iti kinapresidente ket kontra-Duterte wenna agpostura a kontra-Duterte. Kadakua-da, ti oposisyon ni Leni Robredo ti kalawagan. Nupay kasta, saan na nga inyendorso dagiti kandidato iti senado ti bloke a Makabayan a maysa kadagiti kadaklelan ken katibkeran a sadiri ti panaglaban iti tiraniya.

Iti sango ti dandani absoluto a kontrol ni Duterte tatta iti bileg, ti tsansa da a paayen ti panagsaur ni Duterte iti eleksyon ket dumakkel laeng nu agkaykaysa da ken maala ti suporta ken mapatignay ti minilmilyon nga umili. Nu mabukel daytoy a panagkaykaysa, ad-adda a pumarang ti kinagarapal ti anya man a gandat ni Duterte a switiken ti eleksyon. Kasapulan nga saan da nga ited ken Duterte ti gundaway a paruaren a nabingbingay ti botos ti oposisyon tapno ilemmeng ti manipulasyon ti binnilangan ti botos pabor kadagiti kandidato na.

Itatta, nasken nga agtuloy a paawengen dagiti nailyan-demokratiko a pwersa ti panawagan ti umili a Pilipino tapno buklen ti nagkaykaysa a prente a kontra-Duterte. Rumbeng a patignayen ti umili tapno iduron ti panangbukel ti nagkaykaysa a linya dagiti kandidato a kontra-Duterte tapno paayen ti plano dagiti Marcos ken Duterte nga ipatugaw ti bagbagi da iti poder.

Kagiddan na, kasapulan nga agtultultuloy nga agorganisa ti umili ken iyabante dagiti demokratiko a dangadang da iti sango ti krisis iti ekonomya ken pandemya ken palataken ti panawagan tapno iyabante ti nailyan-demokratiko a dangadang

Ituloy iti panid 3

 <p>Tawen LII No. 22 Nobyembre 21, 2021</p> <p>Ti Ang Bayan ket maipabpablaak iti lenggwahe a Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray ken Ingles. Agawawat ti Ang Bayan kadagiti kontribusyon nga artikulo ken damdamag. Maallukoy met dagiti agbasbasa nga agidanun kadagiti dillaw ken rekomendasyon para iti panagduras ti pagiwarnak tayo.</p> <p> @cpp_angbayan fb.com/editorsofAB cppinformationbureau@gmail.com </p>	
<h2>Linaon</h2>	
<p>Editorial: Labanan ti bulok ken pasista nga alyansa a Marcos-Duterte 1</p> <p>Panagdidinannog dagiti tirano 3</p> <p>#MarcosSaanABanwar 3</p> <p>Dagiti pammadayaw ken Ka Oris 2 R4, nasamsam ti BHB 4</p> <p>Dagiti protesta 4</p> <p>Makurkurangan a mangmangged, gubyerno a managbaybay-a 5</p> <p>Iti ababa a sarita 6</p> <p>Panagmanupaktura ti taraon 7</p> <p>Imperyalismo ken <i>climate change</i> 8</p> <p>Aktibista, dinukot idiyay Pampanga 9</p> <p>Panagbomba iti Leyte 9</p> <p>Kontra-mannalon a linlinteg iti India 9</p> <p>Balligi ti Cuba laban iti Covid-19 10</p>	
<p>Ti Ang Bayan ket ipabpablaak ti Komite Sentral ti Partido Komunista ti Pilipinas dua a daras iti tunggal bulan</p>	

Panagdidinnanog dagiti tirano

Kalpasan ti mano a bulan a maniobraan iti baet dagiti kampo ti Marcos, Arroyo ken Duterte wenno MAD, nabukelen ti pares dagiti agtatakaw ken dagiti rumusrusing a tirano iti kinatao da Ferdinand Marcos Jr. ken Sara-Duterte-Carpio.

Nupay kasta, agtultuloy nga agdidinnanog dagiti personalidad ti alyansa a MAD. Nagalimpatok daytoy idi Nobyembre 15, maudi nga aldaw nu sadinno a mabalin nga umatras ken masandian (substitusyon) dagiti agkandidato. Basar iti rekord ti Commission on Elections wenno Comelec, adda 97 a kandidato iti kinapresidente, 29 para iti kinabise-presidente ken 176 iti kina-senador idi Oktubre 8 kalpasan ti panagipila kadagiti *certificate of candidacy*. Kalpasan ti Nobyembre 15, nakissayan daytoy ken nagbalin a 94 iti kinapresidente, 25 iti kinabise-presidente ken 171 iti kina-senador.

Inyatrang ni Duterte-Carpio ti kandidatura na bilang meyor ti Davao City tallo nga aldaw sakbay ti maudi nga aldaw para iti substitusyon. Iti sumaruno nga aldaw, nagidatag isuna ti papeles tapno kumandidato bilang bise-presidente iti sidong ti Lakas-CMD, partido ni Gloria Arroyo. Napilitan ni Duterte-Carpio nga umanamong nga agbise gapu ti panagkedked ti kampo ni Marcos

nga ibbatan ti gundaway a naan-anay a makasubli iti Malacañang.

Naglupyas ti pungtot ni Rodrigo Duterte iti panagpatpatangken dagiti Marcos ken panagpwesto ti anak na iti nababbaba a pusisyon. Pinataray na para iti pusisyon a presidente ti alalay na a ni Christopher Go tapno agawen dagiti botos ni Marcos Jr. nangruna iti Mindanao. Inawagan dagiti demokrati-ko a grupo daytoy a maniobra ni Duterte kas “desperado a gandat” tapno makaliklik kadagiti kaso a kriminal nga agur-uray kenkuana kalpasan ti termino na.

Agsasaruno ti bira ni Duterte ken Marcos Jr. tapno siguraduen a saan a traydoren daytoy. Idi rabii ti Nobyembre 16, pinaawagan na 95 a kongresista tapno diktaran isuda iti panagsuporta iti kandidatura ni Go.

Kabayatanna, tallon a kaso ti diskwalipikasyon ti naiyuli iti Comelec laban ken Marcos Jr.

Nakabasar dagiti petisyon iti pannakapaay na nga ideklara iti sertipikasyon iti panagkandidato na ti “sigurado a kinapudno” a sinen-

tensyaan ti korte idi 1995 a nagbasol. Dua ti kaso na idi iti saan a panagbayad ti buwis a labasing iti National Internal Revenue Code. Umannurot kadagiti probisyon iti linteg, asinoman a pampubliko nga upisyal a nakedngan a nagbasol a lumabsing ditoy ket mabalin a mapatawan ti maksimum a pannusa ti tungpal-biag a diskwalipikasyon nga agiggem ti aniaman a pusisyon iti pampubliko nga upisina, agbotos wenno makipaset iti aniaman nga eleksyon.

Saan a nabalud ni Marcos Jr. Linabanan dagiti abugado na ti desisyon ti korte ken nabaliktad ti sumagmamano kadagiti kaso. Idi 1997, inyatrang ti Court of Appeals ti sentensya a pannakaibalud ngem napagtalinaed ti multa a ₱32,000. Nagbalin a pinal ti sentensya idi 2001.

Ti tallo a grupo a nagidatag ti reklamo a diskwalipikasyon ket agtaud kadagiti timpuyog a sibiko, dagiti agbaybayad ti buwis, tao’t simbaan, dagiti grupo a mangitandudo ti karbengan-tao kas ti Karapatan, Kapatid, Samahan ng Ex-Detainees Laban sa Detensyon at Aresto ken Campaign Against the Return of the Marcoses and Martial Law. AB

...manipud iti panid 2

ken rippuogen ti imperyalismo, pyudalismo ken burukrata kapitalismo. Nasken a sangsangkamaysa da nga agtignay ken labanan ti panangap-appot iti ngiwat ken panangbekbekkel ti rehimen US-Duterte iti umili. Iti sango dagiti iskema ni Duterte a pagtalinaeden ti bagbagi na iti poder, kasapulan nga agsagana ti umili nga agtignay, ipamatmat ti pigsa da iti kalsada ken aramaten ti bileg tapno ibagsak dagiti tirano ken diktador. AB

#MarcosSaanABanwar, pukkaw ti umili

MAYSA A PROTESTA A KARABAN ti inyuna ti Campaign Against the Return of the Marcoses and Martial Law idi Nobyembre 18. Nangrugi ti karaban iti University of the Philippines iti Diliman, Quezon City ken nagturong iti Libingan ng mga Bayani iti Taguig City.

Inawagan dagiti nagprotesta nga “agtatakaw, mamapatay-tao, gamrud” ti diktador a ni Ferdinand Marcos Sr. Ti panagitabon kenkuana iti Libingan ng mga Bayani ket pamuspusan ti pamilya a Marcos tapno irebisa ti pakasaritaan ken kaluban ti aliaw ti linteg militar idi dekada 1970 agingga 1980.

Didiay met laeng nga aldaw, nagrali dagiti aktibista ti Baguio City iti sango ti naperdi a rebulto ti ulo ni Marcos Sr. iti Tuba, Benguet. Ti rebulto ket inawagan ti Bagong Hukbong Bayan iti Ilocos-Cordillera a “burburtia” ken “pananglalis iti hustisya.” Nadadael daytoy kalpasan a bombaen dagiti Nalabbaga a mannakigubat idi Disyembre 29, 2002.

Napasamak met ti piket iti sango ti Commission on Human Rights idi Nobyembre 14 kalpasan a naiyanunsyo ti tandem a Marcos-Duterte.

Ka Oris, pinadayawan dagiti rebolusyonaryo iti intero a lubong

Bimmuyat ti pannakikaykaysa ken pannakipagladingit iti pannakatay ni Ka Oris (Jorge Madlos), kumander ken tagapagsarita ti Bagong Hukbong Bayan (BHB), manipud iti intero a pagilyan iti nadumaduma a paset ti lubong. Idi Nobyembre 7, naiyaramid ti Internasyunal nga Aldaw ti Pananglagip nu sadinno a nairuswat dagiti panagmimiting nga adaan *ice cream* wenna kamote (agpada a paborito ni Ka Oris) dagiti yunit ken grupo ken aktibista a nangbigbig ti kinatan-ok na.

Kagiddan daytoy, inpatarus dagiti gagayem ti rebolusyon a Pilipino iti nadumaduma a lengwahe ti pammadayaw ti Partido Komunista ng Pilipinas ken Ka Oris. Ti pablaak a pammadayaw a nairuar kas ispesyal nga isyu ti Ang Bayan ket naipatarus iti pagsasao a German, French, Russian, Chinese, Spanish, Catalan (Spain), Korean, Bahasa Indonesia, Turkish, Portuguese, Swedish, ken Dutch (The Netherlands). Naaramid daytoy tapno maipadanun iti ad-adu a bilang ti rebolusyonaryo nga umili iti intero a lubong ti biag ken kinabanwar na.

Nagidanun met kadagiti mensahe ti panangbigbig ken pannakipagladingit dagiti komunista ken rebolusyonaryo nga organisasyon. Karman ditoy dagiti rebolusyonaryo ken progresibo a grupo manipud iti India, China, West Papua, Turkey, Kurdistan, Germany, France, The Netherlands, Ireland, Russia, US, Canada, Brazil ken dadduma pay a pagilyan.

Naitabon ti dapu ni Ka Oris idiy Surigao del Norte idi Nobyembre 20. Kas pammigbig, nagiyatnag ti pammilin ti Partido Komunista ng Pilipinas iti amin a yunit ti BHB nga agidaton ti sumagmamano a minuto a panagulimek iti tengnga't aldaw. Sakbay daytoy, naiyaramid ti 2-aldaw a pannakaimassayag na iti isla ti Siargao nu sadinno a dimmakkel. **AB**

2 R4, nasamsam ti BHB idiy Negros

DUA NGA R4 TI nakumpiska ken saan a bumaba iti siyam a soldado ti napasag iti ambus nga insayangkat ti Bagong Hukbong Bayan (BHB) – Central Negros (Leonardo Panaligan Command) idi Nobyembre 3 iti Barangay Quintin Remo, Moises Padilla, Negros Occidental.

Segun ken JB Regalado, tagapagsarita ti BHB-Central Negros, nasurok makabulanen nga agop-operasyon ti pinagtipon a pwersa ti 62nd IB iti nabantay a paset dagiti ili ti Binalbagan, Isabela, Moises Padilla, Guihulngan ken La Libertad a nakaro a nakaapektar iti pagbiagan ken biag ti masa. Nakapadas dagiti komunidad ti *red-tagging*, panagranggas, ken panagkigtot manipud kadagiti soldado.

Kabayatanna, agsasagannad met nga operasyon a haras ti inruswat ti BHB-Central Negros laban kadagiti tropa ti 94th IB. Ti umuna ket idi Oktubre 17, alas-2 ti malem, iti Barangay Mandapaton, La Libertad, Negros Oriental ken napasarusuan idi Nobyembre 9 iti Barangay Amontay, Binalbagan, Negros Occidental.

Northern Samar. Lima a soldado ti napasag iti aksyon nga opensi-ba ti BHB-Northern Samar (Rodante Urtal Command) iti Barangay E. Duran, Bobon, Las Navas idi Setyembre 16 ti malem.

Operasyon nga isnayp met ti insayangkat dagiti Nalabbaga a man-nakigubat laban kadagiti soldado nga agdaktakiwas iti Barangay San Jose, Las Navas idi Oktubre 18. Nakaro a perwisyo iti biag ken pagbiagan dagiti mannalon ti ipapaay dagiti operasyon dagiti soldado.

Protesta dagiti drayber, konduktor iti Metro Manila. Nagprotesta idi Nobyembre 15 idiy Quezon City dagiti drayber ken konduktor a paset ti programa a Libreng Sakay ti LTFRB tapno babalawen ti nasuroken makabulan a pannakaitantan ti kumpensasyon para iti serbisyo da. Madandanagan da a maawanan ti trabaho iti panagleppas ti programa.

#HLM17. Aggiddan a linagip idi Nobyembre 16 idiy Tarlac ken iti sakaan ti Mendiola iti Manila ti maika-17 tawen nga anibersaryo ti Masaker iti Hacienda Luisita. Agingga tatta ket awan pay ti nadasa kadagiti soldado ken maton a nagpaputok ken nangpatay iti pito a mannalon iti asyenda. Kasta met a saan pay a naibunong dagiti daga iti uneg ti asyenda.

#KliMalaya laban iti panaggamrud iti kalikasan. Nagrali dagiti grupo a makalikasan iti sango ti upisina ti Commission on Human Rights iti Quezon City idi Nobyembre 6. Daytoy ket kas pannakikaykaysa kadagiti protesta a naisayangkat kagiddan ti maiyar-aramid a Conference of the Parties (COP26) idiy Glasgow, Scotland. Inawagan ti Youth Advocates for Climate Action Philippines ti programa a #KliMalaya: Fight for Freedom From Climate Injustice.

Nailyan nga aldaw dagiti estudyante. Linagip dagiti grupo ti agtutubo ti Nailyan nga Aldaw dagiti Estudyante iti sango ti Commission on Higher Education idi Nobyembre 17. Isumite da iti ahensya dagiti singasing ken panawagan para iti natalged a sangon-sango a klase. Saan a sinango isuda ti kumisyuner daytoy iti daw-dawaten da a dayalogo.

Karbengan iti panagindeg, inrupir idiy Taguig. Nagitugkel ti kandila dagiti residente ti Maysapang iti Barangay Ususan, Taguig City idi Nobyembre 17 kas panangsupyat iti mapadpadaanan a demolisyon kadagiti pagtaengan da ti RII-Builders ken MGS Consortium. Nasurok 500 pamilya ti agpegpeggad a maawanan ti pagtaengan kalpasan a tagikuaen ti Bases Conversion and Development Authority ti daga.

Makurkuran a mangmangged iti gubyrno a managbaybay-a

Paradeliber ni Emil iti maysa a pabrika ti mwebles. Sakbay ti pandemya, agsusweldo isuna ti ₱15,000 iti binulan. Ngem manipud 2020, agsusweldo laengen ti ₱5,000 iti binulan kalpasan nga arbitraryo a kinissayan ti employer na. Gapu ta palalo nga agkurang, naoblga isuna a sumrek iti sumagmamano a saydlayn a trabaho. Ngem uray anya a pigsa ti ipanna, agpatengga iti ₱3,000 laeng ti mainaynayon iti pastrek na.

Palalo nga agkurang daytoy tapno mapunuan ti ₱16,750 a kangrunaan a kasapulan ti asawa, uppat nga annak ken katugangan na. Saan pay a karaman iti kwentada dagiti magastos iti transportasyon, balay, medikal ken dadduma pay a kasapulan.

Iti intero a tawen 2021, awan sarday ti laban dagiti mangmangged para iti disente a sweldo ken kinasingurado iti trabaho iti tengnga ti pandemya. Idi Enero, immawag dagiti grupo ti mangmangged ti nayon a ₱100 a subsidyo iti inaldaw tapno kumamakam iti rigat ti pandemya ken implasyon. Idi Nobyembre 7, balbaliw a nagtugtog ti Makabayan iti Kongreso nga ipasa ti linteg para iti nayon a sweldo iti sango ti tuloytuloy a panagtayok dagiti presyo ti produkto a petrolyo iti uneg ti 10 a lawas.

Agingga tatta, awan pay uray maysa a sentimo a ngimmatuan iti sweldo dagiti mangmangged iti sango ti magsipangato a presyo dagiti gagatangen ken serbisyo. Iti datos ti estado, limmagto iti 4.6% ti implasyon iti Oktubre, adayo iti target daytoy a 2%-4% iti rugi ti tawen. Ti panagtayok dagiti presyo ket kakaruan a narikna ti 30% dagiti pamilya nga addaan kababaan a pastrek. Daytoy ket gapu ta dakdakkal ti gasgastusen da para iti taraon ken mainum, a naparpardas a tumayok kumpara iti dadduma pay a kasapulan. Idi Setyembre, kapardasan ti panagtayok ti presyo ti karne (15.2%), nateng (12.7%) ken ikan (9.4%).

Segun iti Ibon Foundation, ni Duterte ti kaimutan ken kababaan

nga agited ti nayon a sweldo iti napalabas a 35 tawen. Segun iti panagadal ti Kilusang Mayo Uno, dua agingga tallo a daras laeng a ngimato ti sweldo iti tunggal rehiyon, nga aggatad laeng ti ₱50 iti abereyds.

Iti National Capital Region (NCR), adda iti ₱537 laeng ti minimum a sweldo. Ngem gapu iti nangato a presyo dagiti gagatangen, ti usto a balor ti sweldo dagiti mangmangged ket ₱434 laeng. (Ti usto a balor ti ₱1 iti agdama ket ₱0.36 laengen kumpara iti balor daytoy idi 2000.)

Ad-adda pay a saan nga umaynay daytoy nu rukoden ti *family living wage* (FLW wenno makabiag a sweldo para iti maysa a pamilya nga addaan lima a myembro) iti NCR. Iti kaudian a kwentada idi Hulyo, tapno mabiag a disente, kasapulan a makabirok ti maysa a pamilya nga addaan lima a myembro ti ₱1,065 iti inaldaw (wenno ₱25,091 iti binulan).

Nakarkaro ti kasasaad dagiti mangmangged iti dadduma a rehiyon nu sadinno a nabababa ti sweldo. Kababaan ti minimum a sweldo dagiti mangmangged iti industriya ken serbisyo iti Ilocos Region (₱282-₱340). Sumaruno ti Bangsamoro (₱300-₱325). Iti met laeng dua a rehiyon ti kababaan a minimum para kadagiti mangmangged iti agrikultura (₱282-

₱295 iti Ilocos ken ₱290-₱300 iti Bangsamoro).

Nayon ti Ibon, nu ikkan laeng ti gubyrno ti suporta dagiti mangmangged, mapalag-an ti panagrigrigat da. Malaksid iti pautang iti babassit a negosyo tapno ibayad kadagiti mangmangged ket nasken met nga ipwera isuda iti panagbayad ti buwis, nangruna ta kaadwan kadakuada ket awanan sapul iti panawen ti pandemya. Iti konserbatibo a patta-patta, nasurok kagudwa dagiti *micro, small and medium enterprises* (MSME wenno dagiti negosyo a kalkalainganna, babassit ken basbassit pay) ti nagrikep iti daytoy a pandemya. Agim-employo dagitoy iti dandani 63% ti pigsa't tegged iti pagilyan.

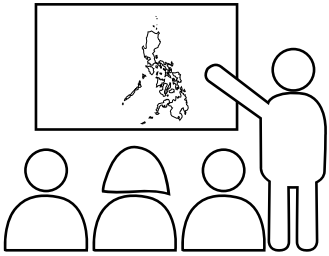
Palalo a kurang ken palpak ti suporta manipud iti gubyrno a Duterte para kadagiti MSME ken dagiti mangmangged. Daytoy Nobyembre, nag-anunsyo ti Department of Labor and Employment (DOLE) nga agpautang ti gubyrno kadagiti MSME para iti 13th month pay dagiti mangmangged da. Ngem iti nasurok 952,000 MSME iti intero a pagilyan, 15,000 negosyo laeng ti sakop ti programa ti DOLE nga addaan badyet a ₱500 milyon laeng.

Nasuroken 100 nga MSME ti nagaplay ti utang, ngem 10 pay laeng ti naaprubaran. Malaksid ditoy ket makaltasan met ti 4% a service fee ti utangen dagiti MSME. Nakasak-ang pay, ti namnamaen a gastosen dagiti pamilya ti mangmangged iti paskua ket inton Marso 2022 pay laeng a maala. Idurduron pay ti DOLE nga imbes a kwarta ket groseri laengen ti maited. AB

100

pay laeng a pampubliko a **pagadalan iti elementarya** ti **naglukat** para iti **sangon- sango** a **panagadal** idi **Nobyembre 15**

—19 a bulan
manipud idi
umuna a
naipaserra
dagitoy.

90%

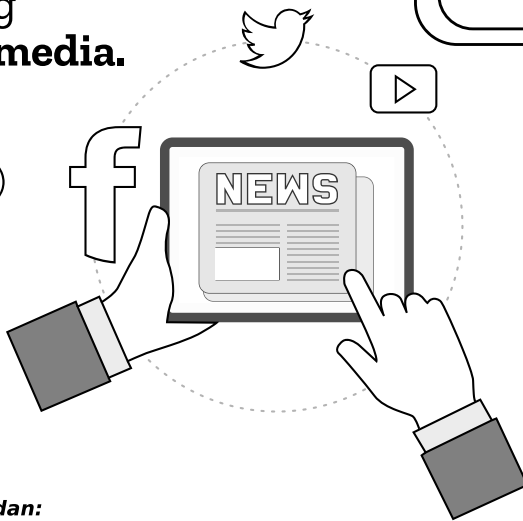
ti **“learning poverty”** wenno **kinakurang ti pannakasursuro** iti **Pilipinas** gapu iti **palpak** a **distance learning** iti **2021**.

Kayat a sawen daytoy, **9** iti **10 ubbing** a **Pilipino** a **10-anyos** ket **saan da ammo** ti **agbasa** ken saan a makaawat iti maysa a simple nga istorya.

72%

dagiti **agbasbasa** ti **damdamag** iti **Pilipinas** ket agal-ala ti **damdamag** da iti **social media**.

Kaadwan kadakuada (73%) ket agal-ala ti **damdamag** iti **Facebook**.
Mayorya (78%) ket agus-usar ti **smartphone**.

Nagtaudan:
Digital News Report 2021. Reuters Institue

3-5

babae a biktima ti **kinaranggas** laban iti **kababaihan** ken ubbing ti **umas-asideg** iti **Gabriela** iti inaldaw.

Ngimmato met iti **63%** ti bilang ti “search queries” wenno dagiti agbirbirok ti impormasyon panggep ditoy iti internet iti panawen ti pandemya.

Nagtaudan: Gabriela

#NotoMarcosDuterte2022

nag-trending idi malem ti **Nobyembre 13** kalpasan nga idatag ni **Sara Duterte** ti kandidatura na iti **kinabise-presidente** iti Comelec.

29% - 80%

ti **babayadan** para iti **pribado** a **panagpaospital** ti kakauten iti **bukod a balsa** (out-of-pocket payment) gapu ti **nababa a kapasidad** ti **Philhealth** a pondoan ti **serbisyo** iti **salun-at**.

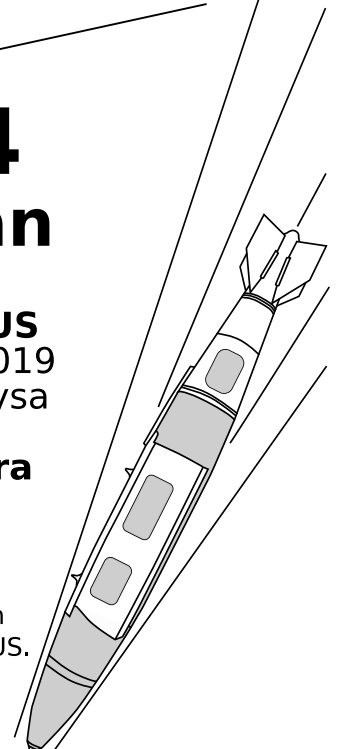
64

sibilyan

ti **pinatay** ti **US** iti **Syria** idi 2019 babaen ti maysa a **500-libra** kag **2000-libra** nga **bomba**

Agingga ita ket pagtallikudan daytoy ti militar ti US.

Nagtaudan:
New York Times

Panagmanupaktura ti taraon iti Pilipinas, nakasanggir iti gangannaet

Idi dumalapus ti pandemya a Covid-19 iti Pilipinas, napagtalinaed a silulukat ti panagmanupaktura ti taraon gapu iti panangbigbig nga esensyal daytoy iti kagimongan. Napalubosan nga agopereyt iti agingga 90% ti dadakkel a pabrika ti taraon idi Abril 2020 iti tengnga ti nairut a *lockdown*. Nupay kasta, adu nga establisimyento a kalkalainganna ken babassit ti nagserra gapu kadagiti restriksyon iti pampubliko a transportasyon ken panag-tenng ti kabuklan a *demand*.

Natennag iti 18% ti bolyum ken balor ti panagmanupaktura ti taraon idi 2020. Dakkel a paset daytoy ket gapu kadagiti kinakurang ti suplay ti imported a naata a materyales ken ramen nga apektado ti panagserra dagiti beddeng ken krisis iti internasyunal a transportasyon. Sakbay ti pandemya, dimmakel ti subsektor iti abereyds a 5%-6% iti tinawen (2012-2017).

Ti panagaramid ti taraon ket kadakkelan a subsektor iti panagmanupaktura nu panggep ti kaadu ti establisimyento iti pormal nga ekonomya. Idi 2018, binukel daytoy ti 31.45% ti amin dagiti establisimyento iti pormal nga ekonomya. Agiyem-employo daytoy ti 151,514 a mangmanged, a kaaduan ket lallaki.

Idi Abril 2020, nakaibingay ti subsektor ti 7.9% iti *gross domestic product* (GDP wenno kadagupan a lokal a produksyon) ti pagilyan. Adda iti 90% ti pinartuat daytoy a produkto ket para iti lokal a konsumo.

Addaan pito a grupo ti panagmanupaktura ti taraon (panagproseso ti taraon a maar-aramatan ti makina). Kaadwan dagiti establisimyento iti panagproseso ti giniling a bukel – mayorya (51%) para iti arina ken 38% iti irik ken mais.

Sumaruno ditoy dagiti subsektor ti panagproseso ken panagpreserba ti karne, ikan ken dadduma pay a taraon ti baybay, nateng ken prutas, panagmanupaktura ti mantika ken taba manipud iti nateng ken ayup, ken panagmanupaktura ti produkto a gatas ken dagiti produkto nga aramid iti gatas.

Kaadwan dagiti kumpanya (40%) ken kadakkelan ti lako (22%) ti panagmanupaktura ti "nadumaduma a taraon"- ti grupo nu sadinno a pinagtipon ti dadduma a taraon a saan a maklasklasipika. Dandani kagudwa daytoy a grupo (45%) ket produksyon ti aramid ti arina a nudels. Nakaisina a sektor ti panagmanupaktura kadagiti mainum.

Uppat iti pito a grupo ti panagaramid ti makan (bukel, karne, gatas ken nadumaduma a taraon) ken ti sektor ti mainum ket sibubukel wenno dandani sibubukel a nakasanggir iti imported a naata a materyales. Ti tallo pay (ikan, nateng ken prutas, mantika) ket agar-aramat iti kaadwan ti lokal a materyales. Nupay kasta, nakasanggir pay latta dagitoy iti gangannaet a ramen a panglaok, pangparaman ken pangpreserba.

Ti trigo a para iti arina ken dagiti produkto nga aramid iti arina, karaman ti bukel ti soya para kadagiti taraon a nagtaud kadagitoy ket maim-import amin. Dandani 100% a maang-angkat ti naata a materyales para iti gatas ken dagiti produkto nga aramid iti gatas kas ti keso ken mantikilya.

Sakbay a simmaknap ti African Swine Fever idi 2018, 85% ti maprosproseso a karne ket maang-angkat. Daytoy ket iti laksiid a kabaelan a partuaten dagiti lokal a produser ti baboy ti sobra-sobra a tinawen a kasapulan ti pagilyan iti nasao a panawen. Naigagara a saan nga agus-usar ti lokal a karne dagiti ag-

manmanupaktura gapu ta saan kano nga umannatop ti kalidad daytoy iti panagproseso. Ti maar-aramat a ramen iti adu a prinoseso a karne (*hotdog*, karne norte, *burger*) ket karne a nakadekket iti tulang, kudil, naguneg, taba ken dadduma pay a pidaso ken paset a saan a makmak iti dadduma a pagilyan isu a nalaklaka.

Gangannaet met a ramen ti maar-aramat para iti panagproseso, pangparaman, pangikkat ti angot ken dadduma pay a pangpreserba dagiti nateng ken prutas.

Dominado dagiti kumpanya a gangannaet ken dadakkel a burgesya-kumprador ti sektor. Kadakkelan ti pastrek ti Nestlé Philippines, subsidiaryo ti Nestlé Global ti The Netherlands. Kasaruno daytoy ti Universal Robina Corporation ti pamilya a Gokongwei, Monde Nissin a sanikua ni Betty Ang, Century Pacific Food ti pamilya a Po, San Miguel Purefoods-Hormel nga idadauluan ni Ramon Ang, Pilmico Foods Corporation ti pamilya nga Aboitiz, Alaska/Royal FrieslandCampina ti The Netherlands.

Kimmapsut ti kabuklan a produksyon ti subsektor ngem kimmita ti minilyon ti dadakkel a kumpanya ti taraon iti tengnga ti pandemya. Nagdakkel ti napastrek ti Monde Nissin Corporation, kaspangarigan, nga iti damo unay a gundaway ket simrek ti makinbagi ditoy a ni Betty Ang iti listaan ti Forbes kadagiti kabaknangan a Pilipino iti daytoy a tawen.

Para iti imperyalismo, negosyo latta ti *climate change*

Kabaliktad iti pananglapped iti pumudpudot a temperatura ti lubong ti nagbalin a panggep dagiti imperyalista a pagilyan ken monopolyo a korporasyon iti panagdar-ay da iti maika-26 a Conference of the Parties (wenna COP26). Daytoy ti nadagsen a dillaw ti International League of Peoples' Struggle (ILPS) iti kumperensya nga inorganisa ti United Nations (UN) idiy Glasgow, Scotland idi Oktubre 31-Nobyembre 13.

Kabaliktad iti pananglapped iti pumudpudot a temperatura ti lubong ti nagbalin a panggep dagiti imperyalista a pagilyan ken monopolyo a korporasyon iti panagdar-ay da iti maika-26 a Conference of the Parties (wenna COP26). Daytoy ti nadagsen a dillaw ti International League of Peoples' Struggle (ILPS) iti kumperensya nga inorganisa ti United Nations (UN) idiy Glasgow, Scotland idi Oktubre 31-Nobyembre 13.

Kaudian ti COP26 iti serye dagiti kumperensya manipud idi napagnunumuan iti UN idi 1994 a risuten ti *climate change* (panagbaliw iti klima ti lubong) a gapuanan ti panagadu ti *greenhouse gas* (GHG wenna dagiti gas nga agikubkubong ti pudot iti atmospera). Umun-una kadagiti tipo ti GHG ti *carbon dioxide*, a maibulbulos tunggal agpupuor ti *fossil fuel* (karbon, langis ken natural gas). Resulta daytoy ti saan a malimlimitaran a kapitalista a produksyon karaman ti industriya iti enerhiya, manupaktura, transportasyon, industriyal nga agrikultura, panagminas, produksyon a militar, panaggubat, konstruksyon ken dadduma pay.

Kalpasan ti dandani tallo a dekada, nagdoble pay ti inbulos a GHG dagiti imperyalista a pagilyan ken dagiti monopolyo a korporasyon da. Dimmar-ay iti kumperensya dagiti kadangkasan kadagitoy kas ti US, China, Canada, Japan, UK ken dadduma pay iti European Union tapno agari ditoy ken agiduron kadagiti peke a solusyon.

Dinakamat ti ILPS a nakakaem ti ngiwat dagiti imperyalista a pagilyan iti sungsubatan da ken nalabes a panagibulos ti GHG. Iti aktwal, dagi-

ti umili kadagiti malakolonyan ti agsagsagaba iti kakaruan a dangran daytoy kas ti masansan ken napipigsa a bagyo, panaglayus, pangreggaay ti daga ken tikag.

Iti kasilpo a pablaak, inbaga ti Partido Komunista ng Pilipinas (PKP) a ti saan a maep-ep a bisin dagiti monopolyo kapitalista para iti superganansya ti agidurduron iti panaggamrud ken pannakadadael ti kalikasan, nga isu met ti ramut ti panagpudot ti temperatura ti lubong. Iti laksid ti panagabante ti teknolohiya ken nangato a tukad ti organisasyon, agtultuloy iti sidong ti kapitalista a sistema ti anarkiya ken panagbusbos kadagiti rekurso.

Tapno marisut ti perdi ti *climate change*, inlawag ti PKP ti pateg ti armado a rebolusyon tapno makarukat iti imperyalismo ken makaibangon ti sosyalismo.

Problema a solusyon

Manipud sipud ket nalawag a ti kasapulan ket ti madagdagus a panagsardeng ti panagaramat ti karbon. Ngem pinili dagiti kapitalista nga agimbento kadagiti solusyon tapno saan a sumardeng ti panagakup da ti ganansya. Kabilang kadagiti induron da ti mano a tawenen nga iskema a *Net Zero Emission* (wenna kabuklan a panangbalanse iti maibulbulos a GHG). Nagbalin a dalan daytoy iti panangibuyat ti kapital kadagiti nalalawa a plantasyon ti kaykayo. Kasta met a simmaknap ti panagitakder kadagiti higante a hydroelectric a dam, dagiti planta a denukleyar, ken dadduma pay a kapada a “renewable” wenna “mapa-baro” a pagtataudan ti enerhiya.

Segun pay iti ILPS, naglayus iti COP26 ti gatad-trilyon a puonan kadagiti “renewable” manipud kadagiti monopolyo a korporasyon nga agtultuloy nga agpupuonan kadagiti *fossil fuel*. Manipud 2015 ket kimmaud dagitoyen ti agingga \$17 bilyon a pastrek.

Nupay kasta, umad-adun dagiti syentista a mangpanpaneknek a saan a “mabalanse” dagiti renewable dagiti GHG agingga a saan a matulnekan ti panagaramat ti *fossil fuel*. Nagresulta laeng ti iskema a NetZero iti pannakakalbo dagiti kabakiran ken pannakadadael dagiti karayan. Kagiddan daytoy ti nasaknap a panaglabsing iti karbengan ken dislokasyon dagiti katutubo nga umili.

Karaman ti ILPS iti minilmilyon a nagprotesta iti Glasgow ken nadumaduma a paset ti lubong iti panawen a maar-aramid ti COP25. Induron da ti radikal ken madagdagus a panagbalbaliw kadagiti sosyo-ekonomiko a sistema dagiti pagilyan.

Segun met iti PKP, ti panangpansardeng iti dakkel a didigra nga ituntunda ti *climate change* ket adada iti ima ti proletaryado ken masa nga anakling-et, nangruna dagiti agtutubo a mangtawid iti lubong. Tulbek ti panangidaulo ti proletaryado iti planado a produksyon ti estado ken distribusyon ti kinabaknang, ken panangisigurado a sibibi-ag ti demokrasya ken maipangpangruna ti interes ken pagimbagan dagiti mangmangged ken masa nga anakling-et, ken ti lubong ket agtalinaed a nasalun-at nu dumteng ti komunismo. AB

Aktibista, dinukot idiyay Pampanga

Maysa nga aktibista ti dinukot, dua ti pinapatay ken tallo ti inaresto dagiti ti pwera ti estado idi napalabas a tallo a lawas. Amin da ket maak-akusaran a kamkameng ti Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Dinukot idi Nobyembre 6 dagiti maatap nga ahente ti estado ni Steve Abua, organisador ti Kilusang Magbubukid ng Pilipinas-Central Luzon idiyay Sta. Cruz, Lubao, Pampanga. Ni Abua ket dati nga estudyante ti BS Statistics ken lider-estudyante iti University of the Philippines.

Segun iti asawa na a ni Johanna Abua, mano nga oras manipud idi madukot ni Steve ket nakaawat isuna ti mensahe manipud kadagiti nagdukot. Babaen ti maysa a *video call* (tawag nga addaan bidyo), naitapakita kenkuana ni Steve a nakakawes ti puraw a t-shirt, *bonnet* ken naselselan ti ngiwat na.

Pammapatay. Mannalon dagiti pinapatay dagiti soldado ti 59th IB a da Jorge Coronacion, 64 ken Arnold Buri, 43, idi Nobyembre 17. Agawawid da idi idiyay Barangay Taquico, Sampaloc, Quezon. Adda ti sakit ti panangkita ni Coronacion.

Idi Nobyembre 3, pinapatay dagiti soldado ti mannalon a ni Nilo Habal iti Caramoan, Camarines Sur.

Naakusaran met isuna a kameng ti BHB.

Panag-aresto. Lima nga aktibista ken organisador kadagiti progresibo a grupo iti Cagayan Valley ti inaresto dagiti pulis iti dua nga agsina nga insidente idiyay Bulacan idi Nobyembre 16. Dagiti biktima ket da Irene Agcaoil, Estelita Alamansa, Arcadio Tangonan, Lourdes Bulan ken Roy dela Cruz. Ti uppat kada kuada ket agtawen nangatngatongem 60 ken ti maysa ket baldado manipud iti sakit nga *stroke*.

Inaresto dagiti pulis iti Malolos, Bulacan idi Nobyembre 14 ni Maria Salome Cristomo-Ujano, 64. Ni Ujano ket salaknib ti karbengan ti kababaihan ken ub-ubbing.

Idiyay Cebu, naaresto ti lider-mannalon ti Napo Farmers Community Organization a ni Sabiniana Castro iti kaso a *libel* idi Nobyembre 12. Kinemmeg da isuna iti balay na idiyay Barangay Guindaranhan, Minglanilla. Nakabasar ti kaso laban kenkuana iti panangbabalaw na iti makadadael nga operasyon ti

maysa a kumpanya iti konstruksyon.

Naaresto ti mannalon a ni Pablito Bernacer Galo, kameng ti Hugpong sa Mag-uuma sa Mabini iti Barangay San Isidro, Mabini, Bohol idi Oktubre 29. Minulaanda ti ebidensya a paltog ti pagtaengan na.

Pananglipit. Nagkedked dagiti pulis ti Gumaca, Quezon nga ited iti pamilya na ti bangkay ni Roderick Sinas, maysa a Nalabbaga a manangkigubat a natay kano iti maysa nga engkwentro idi Nobyembre 12.

Idi Nobyembre 18, pimmusay iti Puerto Princesa City Jail idiyay Palawan ni Antonio Molina, mannalon nga aktibista a naikulong iti pinarbo a kaso nga *illegal possession of firearms and explosives* idi Oktubre 2019. Ni Molina, 67, ket addaan sakit a kanser iti tiyan.

Demolisyon. Rinakrak dagiti tauhan ni Gregorio Araneta III dagiti pagtaengan ti mannalon iti Sityo Ricafort, Barangay Tungkong Mangga, San Jose del Monte City, Bulacan idi Nobyembre 4. Ti insidente ket paset ti nasaknap a panangagaw ti Araneta Properties, Inc. iti daga a suksukayen ti ginagasut a pamilya a mannalon iti nasao a syudad. **AB**

Panagbomba ken pammapatay idiyay Leyte

ITI ULAT TI Bagong Hukbong Bayan-Leyte daytoy Nobyembre, tallo a bomba ti intennag ti FA-50 *fighter jet* ti militar kadagiti katalalanan iti Sityo Quarry idiyay Abuyog idi Setyembre 29, alas-3 ti parbangon. Nagitunda daytoy ti buteng ken troma kadagiti sibilyan. Nayon a padagsen daytoy iti nabayagen a natennag a pagbiagan dagiti mannalon iti lugar.

Kabigatanna, tallo a mannalon ti iligal nga inaresto dagiti soldado ti 14th IB.

Iti Southern Leyte, pinatay ti 14th IB ti mannalon a ni Marcos Dadap, 49, idi Agosto 17 iti Sityo Tabjon ti Barangay Kalagitan, Hinunangan. Kabilang ni Dadap kadagiti residente a lumablabaan iti pangta iti panangpadisi kadakuada tapno ikkan-dalan ti panagitakder ti pasdek ti lokal a gubyerno.

Kontra-mannalon a linlinteg iti India, maibasuran

INYANUNSYO IDI NOBYEMBRE 19 ni Prime Minister Narendra Modi ti India ti plano na nga ibasura ti tallo a neoliberal a linteg iti panagtalon. Daytoy ket kalpasan ti makatawen a dadakkel ken sostenido a protesta dagiti mannalon iti India laban ditoy. Dagiti nasao a linteg ket umuna a naipatungpal idi Oktubre 2020.

Nagrampak ti pinullo a ribo a mannalon a dandani makatawenen a nakakampo kadagiti kalsada agturong iti New Delhi, sentro ti India. Segun kadagiti raliyista, saan da a pumanaw iti kalsada ken agtuloy dagiti protesta agingga a naan-anay a maibasura ti parlamento dagiti linteg.

Bimtak dagiti protesta a dinar-ayan ti ginagasut a milyon a mannalon iti sango ti manon a tawen a panagrigrigat dagiti mannalon gapu ti panangbarat kadagiti produkto da, panagtayok ti presyo dagiti gagatangen ken panagbagsak ti ani gapuanan ti nasaknap a tikag, a pinakaro pay ti krisis ti pandemya a Covid-19.

Dagiti balligi ti Cuba iti pannakilaban iti pandemya a Covid-19

Nakasublin kadagiti klasrum ti nabatbati a 1.7 milyon nga estudyante iti elementarya ken hayskul iti Cuba idi Nobyembre 15. “Mabmabiag ti Cuba kadagiti iskwelaan tayo!” siraragsak nga inpablaak ti presidente ti pagilyan a ni Miguel Bermudez Diaz-Canel iti kablauw na kadagiti estudyante.

Kagiddan ti panagsubli iti sangon-sango a panagadal, linuktan metten ti Cuba dagiti erepuerto para iti panagserrek dagiti internasyunal a turista. Nagbalin a posible ti kasdiy a panaglukat kalpasan a mabakunaan idi Oktubre 27 ti 100% ti populasyon, edad-2 anyos agpangato, ti minimum a maysa a dosis. Addan iti 68% ti nakakumpleto ti tallo a dosis a bakuna iti kapada a panawen.

Sakbay daytoy, binabalaw ni Diaz-Canel ti embargo ti US iti Cuba nga ad-adda pay a napairutan iti tengnga ti pandemya. Kunana, ammo dagiti Cubano a dagiti pinairut a sangsyon (addang-panusa tapno lipiten ti maysa a pagilyan) ti US ket tapno ibaba ti moral da, agparnuay ti disgusto ken dadaelen ti komunismo. Nagibuyat ti US ti minilyon a pondo tapno agbukel ti babassit a grupo iti uneg ti Cuba tapno mangribuk ken agisabwag ti inuulbod.

“...Palalo ti luksaw ti imperyalismo kadagiti balligi ti Cuba iti pannakilaban iti pandemya,” segun ken Diaz-Canel. “Iti tunggal balligi... maat-atiw tayo ti imperyalista nga agresyon.” Inawagan na nga “awanbain” ti US iti kalkulado a pananga-

ramat daytoy iti pandemya a pakadanganan ti sibubukel a populasyon.

Sipinget nga inkagumaan ti US a “masuktan ti rehimen” daytoy a tawen. Babaen ti pinondoan na nga oposisyon, naggandat ngem napaay daytoy nga iruswat dagiti higante a kontra-gubyrno a protesta idi Hulyo 11, ken manen idi Nobyembre 15.

Soberanya iti bakuna

Maikadwa ti Cuba iti 218 a pagilyan iti kangato ti bilang dagiti nabakunaan tunggal 100 katao. Idi Nobyembre 14, nasuroken 27.4 milyon a bakuna ti naitudok iti pagilyan iti tantos a 242 a dosis iti tunggal katao. (Umun-una kadagiti pagilyan ti Gibraltar a nakaitudok ti 94,469 a dosis iti tantos a 280 a dosis kada 100 katao). Adda iti 11.3 milyon ti populasyon ti Cuba.

Iti agdama, dua a bakuna a bukod da nga aramid ti ite-ited ti Cuba - ti Soberana 2 ken Abdala nga agpada nga addaan “booster shot” a Soberana Plus.

Naipablaak idi Setyembre iti Lancet Regional Health-Americas, maysa nga internasyunal a publikasyon-medikal nga adda iti 91.2% ti *efficacy* (kinasamay) ti dua a dosis ti Soberana ken maysa a dosis ti Sobe-

rana Plus. Ti Abdala ket nagilista ti 92.8% *efficacy*. Kas iti Soberana, mait-ited ti maikadwa a dosis kalpasan ti 28 nga aldaw ken ti *booster shot* kalpasan ti 28 nga aldaw manipud umuna a dosis.

Dagiti naakaran ken nakalawat iti Covid-19 ket natudukan ti maysa a dosis laengen ti Soberana Plus.

Pananglaban iti sangsyon

Kas pannakikaykaysa iti umili a Cubano, naisayangkat dagiti panagtignay iti nasurok 80 a syudad iti nadumaduma a paset ti lubong idi met laeng Nobyembre 15. Nayon iti US, nairuswat met dagiti rali iti Greece, Kazakhstan, Ukraine, Belarus, Ecuador, East Timor, China, Peru Dominican Republic ken dadduma pay iti sidong ti panawagan a “Let Cuba Live” (Bay-an nga agbiag ti Cuba).

Sakbay daytoy, ginasgasut a personalidad, kabilang dagiti dati ken agdama a presidente iti Latin Amerika, ti nagpirma iti nagkaykaysa a pablaak tapno kundenaren ti sangsyon ti US laban iti ekonomya ti Cuba, ken ipanawagan ti madagdagus a panangikkat kadagiti restriksyon. Kinundenar da met ti panaggandat ti US nga “agparnuay ti anarkiya ken gulo” iti uneg ti Cuba para iti “bukod a panggep nga agipwesto ti maysa a sistema iti pulitika a tumutop kadagiti interes daytoy.”

Dumandanun iti 243 baro a restriksyon a naipaulog iti panawen ni Donald Trump ti pinagtalinaed ti agdama a rehimen ni Joseph Biden. Gapu ditoy, ad-adda pay a nagsagaba iti kinakurang iti basaran a suplay ti pagilyan, karaman dagiti suplay medikal a krusyal iti napardas a panagpartuat ken panagitudok kadagiti bakuna.

Malaksid iti Cuba, agtultuloy met ti panaggangandat ti US a riribuken ken sukatan dagiti nabotosan a rehimen iti Nicaragua ken Venezuela.

